

References:

1. Bryntsev O.V. (2016). "Elektronnyi sud" v Ukraini. Dosvid ta perspektyvy ["Electronic Court" in Ukraine. Experience and prospects]: monohrafiia. Kh.: Pravo. 72 p. [in Ukrainian].
2. Holovchenko O. (2010). Elektronne sudochynstvo: suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku [Electronic litigation: current status and development prospects]. *Visnyk Derzhavnoi sudovoi administratsii Ukrainy*. №1 (14). pp. 23–25. [in Ukrainian].
3. Hospodarskyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [Commercial Procedural Code of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 06.11.1991 № 1798-XII. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 1992. № 6. st.56. [in Ukrainian].
4. Zaplotynskyi B.A. (2018). Elektronne sudochynstvo [Electronic litigation]. Konspekt leksii. Kafedra menedzhmentu ta informatsiinykh tekhnolohii KIIVtaP NU "OIuA". 84 p. [in Ukrainian].
5. Kalancha I.H. (2015). Mizhnarodnyi dosvid vykorystannia elektronnoho sehmentu v kryminalnii protsesualnii diialnosti sudu [International experience in the use of the electronic segment in criminal proceedings of the court]. *Jurnalul uridic national: teorie si practică*. № 6 (16). pp. 224–228. [in Ukrainian].
6. Kontsepsiia elektronnoho sudu Ukrainy [The concept of the electronic court of Ukraine]: rozroblena DP "Informatsiini sudovi systemy". K., 2012. 30 p. [in Ukrainian].
7. Kontsepsiia pobudovy Yedynoi sudovoi informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy [The concept of building a unified judicial information and telecommunications system]: Nakaz Derzhavnoi sudovoi administratsii Ukrainy vid 07.11.2019 № 1096. [in Ukrainian].
8. Na sait YeSPL skoily kiberataku [A cyberattack was committed on the ECtHR website]: veb resurs "ukrinform.ua". 2020. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3159915-na-sajt-espl-skoily-kiberataku.html> (data zvernennia 26.02.2020 roku). [in Ukrainian].
9. Pro zatverdzhennia Instruksii z dilovodstva v mistsevykh ta apeliatsiinykh sudakh Ukrainy [On approval of the Instruction on record keeping in local and appellate courts of Ukraine]: Nakaz DSA Ukrainy vid 20.08.2019 № 814. [in Ukrainian].
10. Pro zatverdzhennia Poriadku vedennia Yedynoho derzhavnogo reiestru sudovykh rishen [On approval of the Procedure for maintaining the Unified State Register of Court Decisions]: Rishennia Vyschoi rady pravosuddia vid 19.04.2018 № 1200/0/15-18. [in Ukrainian].
11. Pro provedennia testuvannia pidsystemy "Elektronnyi sud" u mistsevykh ta apeliatsiinykh sudakh [On testing the subsystem "Electronic Court" in local and appellate courts]: Nakaz Derzhavnoi sudovoi administratsii Ukrainy vid 22.12.2018 № 628. [in Ukrainian].
12. Pro sudoustrii i status suddiv [On the judiciary and the status of judges]: Zakon Ukrainy vid 02.06.2016 № 1402-VIII. Vidomosti Verkhovnoi Rady. 2016. № 31. st.545. [in Ukrainian].
13. EGovernment Act of 2002. Public Law 107–347. Dec. 17 2002.
14. The Civil Procedure Rules 1998. 1998 No. 3132 (L. 17).

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.5.4.25>

CHARAKTERYSTYKA OPERACYJNO-POSZUKIWAWCZA NIELEGALNEGO HANDLU BRONIĄ POPEŁNIANEGO PRZEZ PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANĄ NA UKRAINIE

Oleksii Tomkov

*aspirant Katedry Prawa Karnego, Karno-Wykonawczego i Kryminologii
Akademii Państwowej Służby Penitencjarnej (Czernihów, Ukraina)*

ORCID ID: 0000-0001-8050-752X

alexkarol777@gmail.com

Adnotacja. Charakterystyka operacyjno-poszukiwawcza przestępstw kryminalnych pozwala określić główne oznaki niektórych przestępstw, cechy niewypowiedzianego użycia środków i sił działań operacyjno-poszukiwawczych, które przyczynią się do skutecznego zapobiegania i rozwiązywania przestępstw. W artykule za pomocą karno-prawnych, sądowych i kryminologicznych oznak nielegalnego obrotu bronią popełnionego przez przestępczość zorganizowaną, a także z uwzględnieniem analizy postępowań karnych w tej dziedzinie, danych statystycznych Prokuratury Generalnej Ukrainy, przeprowadzonych ankiety pracowników policji Ukrainy, utworzono operacyjno-poszukiwawczą charakterystykę nielegalnego obrotu bronią popełnionego przez przestępczość zorganizowaną. Określono i szczegółowo przeanalizowano elementy charakterystyki operacyjno-poszukiwawczej nielegalnego handlu bronią popełnionego przez przestępczość zorganizowaną: ogólna charakterystyka sfery obrotu bronią; charakterystyka przedmiotu i przedmiotu przestępstwa w tej dziedzinie; stan, struktura, przyczyny i warunki przyczyniające się do popełnienia przestępstwa; charakterystyka sposobów przygotowania, popełnienia i ukrycia wykorzystywanych przez przestępców do popełnienia nielegalnego handlu bronią; charakterystyka osób, które popełniły przestępstwo; ślady popełnienia przestępstwa.

Słowa kluczowe: broń palna, przestępstwo, sprawa karna, tożsamość sprawcy, sprzeciw, ślady, sposób popełnienia, ugrupowania.

OPERATIONAL INVESTIGATIVE CHARACTERISTICS OF ILLICIT ARMS TRAFFICKING COMMITTED BY ORGANIZED CRIME IN UKRAINE

Oleksii Tomkov

*Postgraduate Student at the Department of Criminal, Criminal-Executive Law and Criminology
Academy of the State Penitentiary Service (Chernihiv, Ukraine)*

ORCID ID: 0000-0001-8050-752X

alexkarol777@gmail.com

Abstract. Operational and investigative characteristics of criminal offences allow us to determine the main features of certain criminal acts, features of the secret use of means and forces of operational search activities, which will contribute to the effective prevention and disclosure of criminal offences. In the article with the help of criminal-legal, criminological and criminological features of illicit arms trafficking committed by organized crime, as well as taking into account the analysis of criminal proceedings in this area, statistics of the Prosecutor General's Office of Ukraine, surveyed employees of the National Police of Ukraine, formed an operational search characteristic of illegal arms trafficking committed by organized crime. The elements of the operational and investigative characteristic of illicit arms trafficking committed by organized crime are named and analysed in detail, namely: the general characteristics of the sphere of arms trafficking; the characteristics of the object and subject of criminal encroachment in this area; the state, structure, causes and conditions that contribute to the commission of a criminal offence; the characteristics of the methods of preparation, commission and concealment used by criminals to commit illicit arms trafficking; the characteristics of persons who have committed a criminal offence in the sphere of arms trafficking; and traces of committing a criminal offence.

Key words: firearms, criminal offense, criminal proceedings, identity of the offender, counteraction, traces, method of commission, grouping.

ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ХАРАКТЕРИСТИКА НЕЗАКОННОГО ОБІГУ ЗБРОЇ, ЩО СКОЮЄТЬСЯ ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ В УКРАЇНІ

Олексій Томков

*аспірант кафедри кримінального, кримінально-виконавчого права та кримінології
Академії Державної пенітенціарної служби (Чернігів, Україна)*

ORCID ID: 0000-0001-8050-752X

alexkarol777@gmail.com

Анотація. Оперативно-розшукова характеристика кримінальних правопорушень дозволяє визначити головні ознаки певних злочинних діянь, особливості негласного застосування засобів і сил оперативно-розшукової діяльності, що сприятиме ефективному попередженню та розкриттю кримінальних правопорушень. У статті за допомогою кримінально-правових, криміналістичних та кримінологічних ознак незаконного обігу зброї, що вчиняється організованою злочинністю, а також з урахуванням аналізу кримінальних проваджень у вказаній сфері, статистичних даних Генеральної прокуратури України, проведеним анкетуванням працівників Національної поліції України, сформовано оперативно-розшукову характеристику незаконного обігу зброї, що вчиняється організованою злочинністю. Названо та детально проаналізовано елементи оперативно-розшукової характеристики незаконного обігу зброї, що вчиняється організованою злочинністю: загальна характеристика сфери обігу зброї; характеристика об'єкта та предмета злочинного посягання в зазначеній сфері; стан, структура, причини й умови, які сприяють учиненню кримінального правопорушення; характеристика способів підготування, вчинення та приховування, що використовуються злочинцями для вчинення незаконного обігу зброї; характеристика осіб, які вчинили кримінальне правопорушення у сфері обігу зброї; сліди вчинення кримінального правопорушення.

Ключові слова: вогнепальна зброя, кримінальне правопорушення, кримінальне провадження, особа злочинця, протидія, сліди, спосіб вчинення, угруповання.

Вступ. Злочинність, маючи загальні і конкретні своєрідні ознаки, є складним соціальним явищем у суспільстві. Тому вона і є предметом дослідження багатьох правових наук, які допомагають результативно розв'язати проблеми боротьби зі злочинністю за допомогою сучасної протидії, виявлення, розкриття і розслідування кримінальних правопорушень (Терентьев А. В., 2007, р. 178). Кожна з таких наук надає свою характеристику злочинній дії, яка відбулася, та користується системою понять, які властиві тільки їй (Діденко С. В., 2007, р. 181). Кримінальне право пропонує визначення поняття кримінального правопорушення, називає його стадії та здійснює дослідження з погляду протиправності, суспільної небезпеки і відповідальності за вчинені протиправні дії. Криміналістика вивчає кримінальне правопорушення зі сторони способів його підготовки, вчинення та маскування, умов слідотворення, використання методів і прийомів у його розслідуванні. Як предмет розслідування вивчає кримінальне правопорушення кримінально-процесуальна наука, що дає змогу зрозуміти дії учасників кримінального процесу на стадіях досудового слідства і судового розгляду. Вплив злочинності на суспільство, вивчення її видів, напрямки розвитку, причини вчинення кримінальних правопорушень, особистість злочинця, результативність застосування заходів протидії злочинності, досліджує наука кримінологія.

Використовуючи досягнення наукових розробок у сфері кримінального права, криміналістики, кримінального процесу, кримінології – оперативно-розшукова діяльність вивчає способи готування, вчинення та приховування кримінальних правопорушень, стан оперативної обстановки в окремому регіоні та державі, особливості протидії розслідуванню під час супроводження кримінального провадження, шляхи виявлення, попередження та розкриття кримінальних правопорушень.

Досить довгий час предметом обговорення науковців як радянських так і сучасних, є поняття оперативно-розшукової характеристики (далі – ОРХ) кримінальних правопорушень.

Зміст поняття та структуру оперативно-розшукової характеристики досліджували такі науковці, як: К. Антонов, В. Аتماжитов, Д. Гребельський, В. Василичук, І. Козаченко, М. Корнієнко, В. Пчолкін, О. Долженков, О. Заблоцька, Д. Никифорчук, С. Чернявський.

Мета статті – узагальнення наукових досліджень щодо оперативно-розшукової характеристики кримінальних правопорушень та визначення змісту поняття оперативно-розшукової характеристики незаконного обігу зброї, що вчиняється організованою злочинністю та її елементів.

Основна частина. На початку 80-х років Д. Гребельським вперше в теорію ОРД було введено поняття «оперативно-розшукова характеристика». Він вказував, що ОРХ – це сукупність ряду інформаційних ознак, впорядкованих та взаємозв'язаних між собою, отриманих із різних інформаційних джерел, які входять, перш за все, до криміналістичної, кримінологічної, психологічної, соціологічної, економічної та інших характеристик злочинів (*Гребельський Д.В., 1984, р. 73*). На думку С. Сафронова, ОРХ кримінальних правопорушень потрібно вивчати в розрізі оперативно-розшукової діяльності, акцентуючи увагу на типові дії злочинців щодо готування кримінального правопорушення, типові злочинні зв'язки, своєрідні прийоми протидії та здійснення кримінального судочинства (*Шендрік В.В., Сафронов С.О., Крепаков І.О., Жилін Є.В., 2010, р. 28*).

На нашу думку, найбільш повне визначення поняття оперативно-розшукової характеристики кримінальних правопорушень було надано С. Николаюком: це сукупність ознак, за допомогою яких можна визначити напрям і зміст дій оперативного працівника на будь-якому етапі запобігання та розкриття кримінальних правопорушень, вибрати найбільш ефективні тактичні прийоми здійснення ОРЗ щодо встановлення винних осіб. (*Коваленко В.В., Моїсєєв Є.М., Тацій В.Я., Шемшученко Ю.С., 2010, р. 600*).

Вважаємо за доцільне запропонувати власне визначення поняття оперативно-розшукова характеристика кримінальних правопорушень у сфері незаконного обігу зброї, що вчиняється організованою злочинністю: це складна системна модель, що являє собою перелік кримінальних, криміналістичних та кримінологічних ознак та особливостей злочинності у сфері незаконного обігу зброї, що вчиняється організованою злочинністю, які мають оперативну зацікавленість та допомагають ефективній протидії таким кримінальним правопорушенням на практиці.

До елементів оперативно-розшукової характеристики незаконного обігу зброї, що вчиняється організованою злочинністю, можна віднести: загальна характеристика сфери обігу зброї; характеристика об'єкта та предмета злочинного посягання в зазначеній сфері; стан, структура, причини й умови, які сприяють учиненню кримінального правопорушення; характеристика способів підготування, вчинення та приховування кримінального правопорушення; характеристика осіб, які вчинили кримінальне правопорушення у сфері обігу зброї; сліди вчинення кримінального правопорушення.

Кримінальний обіг зброї – це дії, що порушують кримінально-правові заборони та за які передбачено кримінальну відповідальність. Така відповідальність знаходить своє відображення в ККУ. Важливими елементами незаконного обігу зброї, в кримінально-правовому відношенні є: переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю вибухових речовин, зброї та боєприпасів (ст. 201 КК); викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів (ст. 262 КК); носіння, зберігання, придбання, передача чи збут вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв (ст. 263 КК); виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї або 8 фальсифікація, незаконне видалення чи зміна її маркування, або незаконне виготовлення бойових припасів, вибухових речовин чи вибухових пристроїв (ст. 263¹ КК); недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів (ст. 264 КК), незаконне виготовлення будь-якого ядерного вибухового пристрою чи пристрою, що розсіює радіоактивний матеріал або випромінює радіацію (ст. 265¹ КК); порушення правил зберігання, використання, обліку, перевезення вибухових речовин або інших правил поводження з ними, а також незаконне пересилання цих речовин чи матеріалів поштою або вантажем (ст. 267 КК); перевезення на повітряному судні вибухових речовин (ст. 269 КК); вивезення за межі України сировини, матеріалів, обладнання, технологій, які можуть бути використані для створення ракетної, ядерної, хімічної, інших видів зброї (ст. 333 КК); викрадення, привласнення, вимагання зброї, бойових припасів, вибухових або інших бойових речовин (ст. 410 КК); умисне або необережне знищення або пошкодження зброї, бойових припасів (ст. ст. 411, 412 КК); втрата або зіпсування ввірених для службового користування зброї, бойових припасів (ст. 413 КК); порушення правил поводження зі зброєю, а також із боєприпасами, вибуховими речовинами (ст. 414 КК); розроблення, виробництво, придбання, зберігання, збут, транспортування зброї масового знищення (ст. 440 КК) (*Кримінальний кодекс України, 2001*).

Вказані кримінальні правопорушення пов'язані із процесом нелегального обігу зброї, що є закінченим рядом дій – від незаконного виробництва, виготовлення зброї, торгівлі, продажу, колекціонування, експонування, обліку, збереження, носіння, перевезення, транспортування, використання, вилучення, знищення, ввезення зброї на територію держави і вивезення за її межі до реалізації зброї нелегальному споживачу й подальшого її використання у злочинній діяльності (*Шепітько В.Ю., 2019, р. 250*).

Незаконний обіг вогнепальної зброї – це певні стадії, під час яких здійснюється виробництво зброї і подальший її рух від виробника (державного чи кримінального) до споживача – легального (МВС, МО, СБУ тощо) або нелегального (громадянам для самозахисту, злочинці, колекціонування та ін.), підтримання зброї в справному стані, користування нею, передача від одного власника до іншого, аж до її знищення. До складових елементів незаконного обігу вогнепальної зброї можна віднести: виготовлення або виробництво, придбання, носіння, збут, зберігання, застосування, перевезення, ремонт, використання, знищення та ін. Про такий обіг вогнепальної зброї можна сказати, що він є не тільки незаконним, а й кримінальним, тому що містить дії, за вчинення яких передбачена кримінально-правова відповідальність (статті 201, 262-264, 410, 413, 414 КК) (*Шенітько В.Ю., 2019, р. 251*).

Бойову зброю можна класифікувати як: традиційна (холодна, вогнепальна, металеві, пневматична, міни, запалювальна зброя, торпедна зброя, артилерійське озброєння, ракетна зброя); нетрадиційна (психотропна, лазерна, електромагнітна зброя), зброєю масового ураження (хімічна, ядерна, біологічна зброя) (*Шенітько В.Ю., 2019, р. 252*).

Здійснивши аналіз кримінальних проваджень, можна констатувати, що в більшості випадків предметом незаконного обігу вогнепальної зброї, організованою злочинністю є: 1. пістолети: «ПМ», «ТТ», «Форт», «Стечка», «Beretta», «Colt», «Glock-19», «ИЖ-71», «Magnum (MRI)», «Walther PP/PPK», «Astra Unceaty», «CZ Raehawk», «Parabellum», «ОЦ-27 Бердиш», «VZ 77», «CZ 75B», «Smith and Wesson», «Марголіна», «Blow», «Атмака», «Kral» – 47%; 2. автомати: «АК», «М-16», «Узі», «Scorpion VZ. 61», «Сайга», «НК G3» – 44%; 3. снайперські гвинтівки: «СГД», «ХМ110», «Мосіна», «Arisaka type 97», «Токарева», «DT SRS», «DSR-1»; 4. гранатомети: «РПГ-26 «Аглень», «РПГ-18 «Муха», «ГП-25 «Костьор», РПГ «Vazooka» (*Єдиний державний реєстр судових рішень, 2015-2020*).

Великою популярністю в членів організованої злочинності користуються поширені на Заході пістолети під штатний у НАТО 9-міліметровий пістолетний патрон «парабелум». Дуже часто злочинці користуються зразками пістолетів радянських часів, оскільки до такої зброї найпростіше дістати боєприпаси (Макарова (ПМ), Стечка (АПС), Токарева (ТТ), також поширеними в незаконному обігу є пістолети виготовлені не тільки в СРСР, але й у Китаї, Польщі, Югославії. Тепер, професійні кілери в більшості користуються високоточною зброєю іноземного виробництва (гвинтівки з нічними і оптичними прицілами, лазерними тощо) (*Шенітько В.Ю., 2019, р. 252*).

Одним із основних джерел надходження зброї у сфері незаконного обігу є зростаючий потік контрабандно ввезених в Україну зброї, боєприпасів, вибухових речовин. При цьому контрабанда зброї все частіше набуває високоорганізованого характеру, перетворюється в добре налагоджений промисел. Правоохоронним органам доводиться мати справу, зазвичай, з добре законспірованими групами вже по обидві сторони кордону. Функції членів цих злочинних організацій чітко розподілені: одні скуповують зброю, другі підготовляють його до відправки за кордон (упаковують, ховають у схованки), треті – перевозять через кордон, четверті на території суміжних держав приймають доставлене, зберігають його якийсь час, збувають і т. д. Фінансова сторона таких дій, зазвичай, входить в компетенцію керівника групи.

Так, слідчі Центрального апарату ДБР за процесуального керівництва Департаменту процесуального керівництва у кримінальних провадженнях, підслідних ДБР, ГПУ та оперативного супроводження ГУ БКОЗ СБУ викрили та блокували ввезення та збут вогнепальної зброї на території України. За даними слідства, група осіб, використовуючи суб'єкти підприємницької діяльності, зареєстровані на території України, за попередньою змовою із службовими особами Національної поліції України, Державного науково-дослідного експертно-кримінального центру МВС України та іншими особами налагодили протиправний механізм переміщення вогнепальної зброї через митний кордон України в зоні діяльності Одеської митниці ДФС України, з приховуванням від митного контролю, шляхом подання митному органу України недостовірних відомостей про фактичний вміст відправлення. Наприкінці січня 2019 року до Одеської митниці з Чехії прибуло 250 одиниць зброї «карабін Скорпіон», які не відповідають вимогам державного стандарту (ДЕСТ) та не можуть бути переміщені через Державний кордон України. З метою легалізації вказаної зброї, представником підприємства-замовника, за участі інспектора митниці відібрано зразки зброї, які за попередньої домовленості направлено до приватної майстерні з метою їх переробки та приведення до норм ДЕСТ. Після чого впорядковані зразки мали бути скеровані до експертної установи для отримання сертифіката відповідності та подальшого розмитнення всієї зброї як «карабінів мисливських», що відповідають ДЕСТ для її реалізації на території України. При проведенні обшуку автомобіля «кур'єра», слідчими вилучено зразки зброї, документи та грошові кошти (*Слідчі ДБР викрили контрабанду зброї до України, 2019*).

Протягом 2014–2018 років прикордонники виявили 3,9 тис. одиниць контрабандної зброї, 280,8 кілограмів вибухівки. На східних кордонах контрабандистів ловлять майже втричі частіше, ніж на західних. На західних кордонах частіше ловлять на контрабанді зброї – 2,3 тис. од., ніж на східних – 1,6 тис. од. Східні кордони переважають за кількістю випадків контрабанди боєприпасів – 47,2 тис. од. (західні кордони – 21,2 тис. од.), вибухівки – 279,4 кг (західні кордони – 1,4 кг) (*Вибухівка, наркотики, корупціонери і тюрма: про українську контрабанду в цифрах, 2019*).

У 2019 році було вилучено 659 одиниць контрабандної зброї, 2018 – 669 од. У районі ООС у 2019 році прикордонники вилучили 26 одиниць зброї та 3,3 тисячі боєприпасів, в той час як у 2018 році було 35 одиниць (*Загрози контрабанди зброї та вибухівки з України немає – ДПСУ, 2019*).

Одночасно з ростом контрабанди зброї в нашу країну почастишали спроби незаконного вивезення зброї з України. До такої тенденції призвів воєнний конфлікт, який продовжується на Сході нашої країни (АТО, ООС),

оскільки на початок його розгортання постачальниками зброї в зону проведення АТО переважно були волонтери, політики, підприємці, місцеві жителі Донбасу. Саме з тих часів велика кількість вогнепальної зброї залишилась у пересічних громадян, звільнених армійців добровільних батальйонів, а саме почало розповсюджуватись на всій території України, що не лише ускладнило ситуацію в АТО, а й створило загрозу для оперативної обстановки в державі. При цьому об'єктом інтересу є не тільки штатна стрілецька зброя і бойова техніка, наявні у військах, але й експериментальні зразки, а також новітні технології виробництва окремих видів зброї.

Досить часто правоохоронцями виявляються майстерні, гаражі, переобладнані приміщення, де незаконно виготовляють, переробляють чи ремонтують вогнепальну зброю, а також здійснюють видалення чи зміну її маркування.

Так, у березні 2020 року Служба безпеки України викрила та блокувала у Києві діяльність організованого угруповання, яке спеціалізувалося на нелегальному виготовленні та збуті засобів ураження. За даними слідства, група, до складу якої входило троє мешканців столичного регіону, налагодила переробку зброї, зокрема застарілих зразків, для приведення їх у бойовий стан. Майстерні з виготовлення засобів ураження фігуранти облаштували у виробничому приміщенні за місцем роботи та помешканні двох учасників угруповання. Через спеціалізовані інтернет-платформи вони пропонували клієнтам готовий товар, який замовники одержували поштою. Співробітники СБУ задокументували факти незаконної реалізації 6 пістолетів ПМ та пістолета-кулемета. Під час обшуків за місцями проживання фігурантів вилучено 10 пістолетів і револьверів, 2 пістолети-кулемети, 1 гвинтівку, велику кількість комплектуючих до вогнепальної зброї (заготовки ударно-спускового механізму, стволи, пружини, рукоятки, гільзи, кулі) та понад 1000 набоїв (*У Києві викрили угруповання торговців зброєю, 2020*).

Зробити висновок про суспільну небезпеку кримінального правопорушення та умови які сприяли його вчиненню допоможе встановлення способу вчинення такого кримінального правопорушення. Визначивши спосіб вчинення кримінального правопорушення допоможе встановити подію кримінального правопорушення, осіб, що брали у цьому участь, матеріальний збиток, розмір неправомірної вигоди, канали придбання і збуту матеріальних цінностей, зброї тощо. Також, дізнавшись яким способом було вчинене кримінальне правопорушення, можна визначити напрям і заходи пошуку слідів злочинної діяльності (організація пошукової роботи, висунення версій, планування тощо) (*Нор В.Т., 1978, р. 72*).

До структури способу кримінального правопорушення можна віднести: способи готування; способи вчинення злочинного діяння; способи маскування (приховування).

Проведеним анкетуванням працівників оперативних підрозділів Національної поліції України та за допомогою узагальнення судової практики було встановлено, що членами злочинних об'єднань у 91 % випадках проводили заходи по підготовці до вчинення незаконного обігу зброї. Такі заходи проявлялися у: накопичення даних про вогнепальну зброю; утворення злочинного об'єднання; обрання способів конспірації; підбирання знарядь вчинення кримінального правопорушення; приведення вогнепальної зброї в якісний стан для подальшого використання (зберігання, реалізації); пошуку осередку надходження вогнепальної зброї; підшукування та пристосування місць для незаконного збуту (зберігання, придбання, виготовлення); визначенні найбільш ефективного способу розрахунку за збут вогнепальної зброї; виборі надійного способу зберігання, передачі, носіння, збуту, придбання вогнепальної зброї; пошуку продавців, покупців, посередників; забезпеченні ефективної діяльності злочинного об'єднання, ціллю якої є з отримання великих прибутків; окреслення місця зустрічей із продавцями (покупцями) (*Єдиний державний реєстр судових рішень, 2015-2020*).

На нашу думку, важливим заходом щодо підготовки до вчинення досліджуваних нами кримінальних правопорушень є обрання способів конспірації кримінальної діяльності злочинного об'єднання. До них можна віднести: а) використання засобів, які приховують обличчя в момент вчинення кримінального правопорушення (балаклави, шапки з прорізами для очей, дитячі та медичні маски, шарфи тощо); б) придумування та застосування особливих сигналів, знаків, домовлених виразів і слів для замаскування розмов членів злочинного об'єднання під час вчинення кримінального правопорушення; в) використання спеціального одягу (одяг працівників підприємств, які займаються постачанням населенню газу, електроенергії, води, підприємств, що забезпечують інтернетом та кабельним телебаченням, формений одяг працівників поліції й військова форма); г) підшукування та вирішення питання одним із учасників злочинного об'єднання з особами щодо здійснення ним перевезення, перенесення, транспортування, пересилання, зберігання до часу збуту та збуту вогнепальної зброї, не розказуючи при цьому таким особам інформацію про існування злочинного об'єднання тощо (*Єдиний державний реєстр судових рішень, 2015-2020*).

Безпосереднє вчинення незаконного обігу вогнепальної зброї, що вчиняється організованою злочинністю, здійснюється такими типовими способами: 1) придбання шляхом: привласнення під час розкопок в місцях ведення бойових дій (БВВ, бойові дії на Сході); вимагання; заволодіння шляхом шахрайства; купівля по підроблених документах; розкрадання вогнепальної зброї зі ЗСУ, МВС, СБУ, воєнізованої охорони; розкрадання вогнепальної зброї та окремих складових і механізмів зі збройових заводів; купівля на «чорному» ринку»; купівля через Інтернет; придбання макетів, не боєздатних зразків, основних частин з майбутнім ремонтом чи переробкою; законне придбання нарізної, гладкоствольної спортивної або мисливської зброї з метою передачі в руки злочинній організації; кустарне виготовлення вогнепальної зброї; заволодіння шляхом зловживання службовим становищем тощо; 2) учасники злочинних організацій зберігають вогнепальну зброю у наперед встановлених місцях, а саме: орендованих гаражних боксах (кооперативах); при собі; покинутих об'єктах; у третіх осіб; за місцем проживання членів злочинних об'єднань; за місцем роботи

учасників злочинних об'єднань; схованці; транспортному засобі та ін.; 3) транспортування (переміщення, доставка) вогнепальної зброї або її основних частин до місця збуту чи зберігання відбувається за попередньо складеним маршрутом та з повідомленням співучасників злочинного об'єднання про початок таких дій, і здійснюється: транспортним засобом; особисто при собі; поштовими відправленнями (укрпошта, Нова пошта тощо); у складових транспортних засобах (порожнини дверей, багажника тощо); попутним відправленням; різноманітними керованими пристроями (дрони, машини на пульт тощо); інше; 4) збут вогнепальної зброї здійснюється шляхом: а) передавання частин вогнепальної зброї у декілька стадій, у різних місцях, різними учасниками злочинної організації; б) для виявлення та усунення негативних факторів щодо вчинення кримінального правопорушення та здійснення ефективного прикриття, вогнепальна зброя (основні частини, механізми) може передаватися учасниками злочинного об'єднання замовнику декількома епізодами та протягом якогось проміжку часу між епізодами їх передачі; в) «закладка» у встановленому місці домовленої з покупцем вогнепальної зброї (основних частин, механізмів), яку він має забрати після оплати; г) передача вогнепальної зброї покупцеві при особистій зустрічі, після виконання ним усіх зобов'язань щодо оплати; г) керованими на відстані чи некерованими пристроями; д) поштового або кур'єрського відправлення за підробленими документами (*Єдиний державний реєстр судових рішень, 2015-2020*).

До типових способів приховування незаконного обігу вогнепальної зброї, що вчиняється організованою злочинністю можна віднести: 1) використання заходів щодо попередження розкриття функціонування злочинного об'єднання, такими є: знищення доказів; забезпечення безпеки під час вчинення протиправних дій; страхування учасниками організованої злочинності кожної події злочинної діяльності; підкуп осіб, які повірені виконувати функції держави, використання корупційних зв'язків; застосування підкупу, шантажу, залякування, «брудних» матеріалів; вплив на очевидців, свідків, на учасників злочинного об'єднання, які можуть бути свідками по кримінальних провадженнях, здійснення дій по їх фізичному знищенню; 2) укриття вогнепальної зброї в місцях, які спеціально зроблені для замаскованого зберігання; 3) приховування або знищення слідів, може проявлятися у: ліквідації одягу, в якому злочинці вчиняли кримінальне правопорушення (балаклави, маски, рукавички, взуття); грошовому обміні на валюту іншої держави на інші купюри; підроблені зразків зброї та її частин, документів, схованок, знищенні засобів маскування, залишків матеріалів, з яких виготовлялась або ремонтувалась зброя, видалення інтернет-сайтів та ін. (*Єдиний державний реєстр судових рішень, 2015-2020*).

Особа злочинця – це поняття, яке відображає соціальну значимість особистості; складна сукупність, яка характеризує властивості, зв'язки, відносини, ознаки, духовний і моральний світ людини у взаємодії з соціальними життєвими умовами, що якимось чином відображалися на процесі вчинення і приховування кримінального правопорушення (*Кудрявцев В.Н., Миньковский Г.М., Сахаров А.Б., 1975, р. 21*).

Сучасна структура кримінального світу України включає в себе кілька типів злочинних формувань, що здійснюють незаконний обіг вогнепальної зброї. Їх умовно можна поділити так: нижчий, у який входять найбільш поширені кримінальні формування – злочинні угруповання, в тому числі за типом бандитських, чисельністю від двох до двадцяти-тридцяти осіб, що діють на місцевому рівні (один або кілька адміністративних районів міста, області або невеликі міста). Характерним для особистості учасників злочинних структур загальнокримінальної спрямованості є значущість частки рецидивістів у їх складі. За вибірковими даними, до 20% з них становлять особи, відомі в злочинному середовищі як лідери, а кожен третій неодноразово раніше судимий (*Миньковский Г.М., Комиссаров Б.Ц. и др., 1990, р. 50*). Такий тип організованої злочинності також можна назвати «забезпечувальний». Учасники таких злочинних формувань займаються розробкою прийомів та методів підготовки та вчинення незаконного обігу вогнепальної зброї, пошуком каналів легалізації коштів злочинного об'єднання, контролюють за дотриманням членами таких формувань дисципліни, підбирають кандидатів у злочинне об'єднання, забезпечують внутрішню та зовнішню безпеку злочинного об'єднання тощо. Як зазначалось вище, такі функції, здебільшого, здійснюють раніше судимі особи, оскільки вони орієнтуються у методах роботи правоохоронних органів; середній, який представляє собою злочинні формування першого типу в співіснуванні з комерційними структурами (як правило, здійснюють основну діяльність або на якійсь конкретній території: місто типу «мегаполіс», область або в якійсь галузі кримінальної сфери, кримінально-комерційній діяльності, наприклад, у сфері незаконного обігу зброї); вищий, поєднуючий злочинні структури першого і другого типу, кримінальна сукупність яких іменується злочинним співтовариством (діють у декількох регіонах, а також в масштабі України, країнах ближнього і далекого зарубіжжя, поєднуючи в собі ті чи інші ознаки злочинних організацій). До такого типу слід віднести міжрегіональні злочинні організації, в тому числі етнічні (*Гуров А.И., 1990, р. 208*) При цьому основною сферою їх діяльності є незаконний бізнес на зброї, а насильство застосовується у відношенні конкурентів, членів об'єднання, підозрюваних у «зраді», рідше – у відношенні сторонніх осіб, які не виконують вимоги об'єднання. Злочинні спільноти прагнуть до тривалого існування, до встановлення монополії на той чи інший вид злочинної діяльності (наприклад, торгівля зброєю) на певній території. Тому в діяльності злочинних співтовариств чимале місце займає організаційна робота. Це і вербування нових членів; включення різних груп у свій склад; підтримка дисципліни, конспірації, корумпованих зв'язків (*Устинов Б.С., 1993, р. 21*).

Дослідження проведене В. Разінкіним дає можливість скласти портрет такої категорії координаторів організованої злочинної діяльності у сфері незаконного обігу зброї як «зłodії в законі»: більшість «зłodіїв» самі, безпосередньо кримінальних правопорушень не вчиняють: вони як правило, або організатори, або ідейні натхненники осіб, які вчиняють кримінальні правопорушення; частина «зłodіїв» з найбільш елітної групи

особливо небезпечних лідерів кримінального середовища відкрито в злочинному світі такими не оголошуються і відомі досить вузькому колу осіб «злочинської» касти. Це відповідає тенденції не тільки подальшого зміцнення нелегальної життєдіяльності кримінального співтовариства, але і подальшого просування таких осіб у вищі сфери влади; останнім часом «злочинці» намагаються уникати нанесення великої кількості татувань, так як серед еліти злочинного світу це вважається не зовсім престижним (Овчинский В.С., Эминов В.Е., Яблоков Н.П., 1996, р. 145); 87,3% цих лідерів – у віці 30-45 років, тобто відносяться до соціально активної частини населення. Це, як правило, життєво зрілі люди, які мають достатній злочинний досвід. Кожен дев'ятий «злочинці» – особливо небезпечний рецидивіст. Максимальний їх вік – 50-55 років, значно рідше – 60 і більше. Разом з тим, серед «злочинців» є суб'єкти, яким 22-25 років, що в основному для них не характерно (Єдиний державний реєстр судових рішень, 2015-2020); лідери такого типу – своєрідні генератори злочинних ідей і поглядів. Вони винахідливі і витончені, комуніабельні, товариські і вміють встановлювати контакти. В останні роки демонструють свою релігійність. Під маскою порядності «злочинці» далеко не завжди справедливі, як правило, брехливі, мстиві, жорстокі. Близько 80% цих осіб схильні до наркоманії; з початку 90-х років окремі «злочинці» увійшли в легальний бізнес, причому робили це через підставних осіб зі свого оточення. В даний час найбільш авторитетні «злочинці», як правило, є кримінальними ділками. Поряд з цим, частина лідерів такого типу займається політикою (Овчинский В.С., Эминов В.Е., Яблоков Н.П., 1996, р. 145).

Проаналізувавши дані вироків суду, кримінальних проваджень, і статистичних звітів Генеральної прокуратури України про учасників організованої злочинності, які вчинили кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним обігом зброї, а також про результати боротьби з злочинними організаціями та організованими групами за 2015-2020 рр., можна зробити такі висновки: а) чисельність учасників злочинних об'єднань складає: 3 особи (61%), від 4-х до 10-ти осіб – 37%, більше 10 осіб – 2%; б) вік членів злочинних об'єднань: до 18 років – 2%, 18-28 років – 24%, 29-39 років – 29%, 40-54 роки – 36%, 55 років і більше – 9%; в) здебільшого існування злочинних об'єднань, які займалися незаконним обігом вогнепальної зброї тривало до одного року (89%); г) під час свого існування, злочинні об'єднання (69%) вчиняють в середньому 5-9 кримінальних правопорушень, пов'язаних із незаконним обігом вогнепальної зброї; г) учасниками злочинних організацій у 99% випадках – чоловіки; д) на час вчинення кримінального правопорушення 65% учасників злочинних об'єднань мають неповну загальну середню або базову загальну освіту; е) раніше судимими в таких злочинних організаціях – 31%; є) працездатні, які не навчаються та не працюють – 92% (Єдиний державний реєстр судових рішень, 2015-2020).

В зв'язку із великою кількістю способів незаконного обігу вогнепальної зброї, що вчиняється організованою злочинністю, виникають умови для появи слідів на стадіях підготовки, вчинення та приховування слідів даного кримінального правопорушення. Тому в такому випадку важливо детально досліджувати наступні питання: коли було створене злочинне об'єднання; скільки часу діяло; чисельність учасників; які відносини склались між учасниками (розподіл ролей тощо); число епізодів злочинної діяльності; планування злочинної діяльності тощо.

Здійснивши аналіз матеріалів кримінальних проваджень та проведення особистих бесід з працівниками правоохоронних органів, можемо запропонувати такі типові сліди незаконного обігу вогнепальної зброї, що вчиняється організованою злочинністю: вогнепальна зброя; ємності для зберігання і перевезення зброї і боєприпасів; окремі частини вогнепальної зброї; сліди рук та ніг (взуття); пакувальні матеріали; сліди транспортних засобів; сліди знарядь злочину; сліди ушкоджень навколишніх предметів (дверей, дерев, стель, стін та ін.); сліди застосування вогнепальної зброї (кулі, гільзи); документи (товарно-транспортні накладні, їхні підробки, фіктивні договори, доручення, посвідчення для отримання чи оформлення посилок, реєстрації, гарантійні листи, документи на зброю, картки складського обліку); мобільні телефони; схованки, а саме місця, звідки відбувалися Інтернет-трансляції; комп'ютерна техніка; платіжні доручення, банківські рахунки, грошові кошти, картки; записи відеоспостережень, аудіозаписи; сліди біологічного походження; порох, кіптява, ґрунт; запахові сліди; - сліди-мікрочастинки; - збройне мастило; залишені об'єкти; сліди-відображення: у свідомості потерпілих; очевидців; свідків; підозрюваних; сліди-відображення у свідомості осіб, які були залучені до конфіденційного співробітництва та проведення інших НСРД; сліди-відображення у свідомості учасників злочинних об'єднань та осіб, які причетні до їх протиправної діяльності (Єдиний державний реєстр судових рішень, 2015-2020).

Звертаємо увагу, що сліди можуть бути залишені злочинцями не тільки на місці вчинення кримінального правопорушення, а й за його межами, недалеко від нього, в місцях, де легко сховати або викинути непотрібні предмети, які були забрані злочинцями при вчиненні кримінального правопорушення. На таких викинутих об'єктах можуть бути залишені сліди пальців рук підозрюваних, волосся, біологічні об'єкти (Шенітько В.Ю., 2019, р. 256).

Висновки. Важливим чинником для ефективної організації протидії незаконному обігу зброї, що вчиняється організованою злочинністю є знання оперативними працівниками Нацполіції ОРХ протиправних діянь у цій сфері.

За допомогою ОРХ кримінальних правопорушень можливо відобразити основні риси певних злочинних дій, особливості негласного застосування сил і засобів оперативно-розшукової діяльності, що сприятиме успішному попередженню та розкриттю кримінальних правопорушень. Вивчення ОРХ кримінальних правопорушень, пов'язаних з незаконним обігом зброї, що вчиняється організованою злочинністю допоможе надати необхідні теоретичні основи для підвищення ефективності протидії таким кримінальним правопорушенням.

Щодо учасників організованих злочинних структур, які займаються незаконним обігом зброї, то важливо зауважити, що вони мають високий ступінь суспільної небезпеки. А таємничість внутрішніх організаційних процесів, підкріплених розвиненою багатоступеневою ієрархічною структурою підпорядкування, наявність суворо дотримуваних неписаних «законів» та традицій у поєднанні із здійсненням контррозвідувальних прийомів, створюють серйозні перешкоди для проведення стосовно учасників формувань профілактичних і спеціальних заходів по їх роз'єднанню, виявленню та залученню до кримінальної відповідальності конкретних осіб, винних у вчиненні кримінальних правопорушень.

Список використаних джерел:

1. Терентьев А.В. Деякі міркування щодо визначення поняття оперативно-розшукової характеристики в теорії ОРД. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2007. № 1. С. 178-181.
2. Діденко С.В. Щодо визначення поняття «оперативно-розшукова характеристика злочинів, пов'язаних із застосуванням вибухових речовин або бойових припасів». *Науковий вісник ЛьвДУВС*. 2007. № 1. С. 174-186.
3. Гребельский Д.В. О соотношении криминалистических и оперативно-розыскных характеристик. *Криминалистическая характеристика преступлений: сборник научных трудов*. М.: Акад. МВД СССР, 1984. С. 70-73
4. Боротьба з порнографією: криміналістичні та оперативно-розшукові аспекти: навч. посіб. / В.В. Шендрюк, С.О. Сафронов, І.О. Крепаков, С.В. Жилін. Х.: ТОВ «Оберіг», 2010. 216 с.
5. Міжнародна поліцейська енциклопедія: у 10 т. відп. ред.: В.В. Коваленко, Є.М. Моїсєєв, В.Я. Тацій, Ю.С. Шемшученко. Т. 6. Оперативно-розшукова діяльність поліції (міліції). К.: Атіка, 2010. 1128 с.
6. Кримінальний кодекс України URL.:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Teht>.
7. Криміналістика: підручник: у 2 т. Т. 2 / за ред. В.Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. 328 с.
8. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua>.
9. Слідчі ДБР викрили контрабанду зброї до України. <https://dbr.gov.ua/news/slidchi-dbr-vikrili-kontrabandu-zbroi-do-ukraini>.
10. Вибухівка, наркотики, корупціонери і тюрма: про українську контрабанду в цифрах <https://www.epravda.com.ua/news/2019/01/10/644180>.
11. Загрози контрабанди зброї та вибухівки з України немає – ДПСУ. URL.:<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2860198-zagrozi-kontrabandi-zbroi-ta-vibuhivki-z-ukraini-nemaie-dpsu.html>.
12. У Києві викрили угруповання торговців зброєю. URL.: <https://www.ukrinform.ua/rubric-kiv/2889752-u-kievi-vikrili-ugrupuvanna-torgovciv-zbroeu.html>.
13. Нор В.Т. Проблеми теорії та практики судових доказів. Львів: Вища школа, 1978. 110 с.
14. Кудрявцев В.Н., Миньковский Г.М., Сахаров А.Б. Личность преступника. Москва, 1975. 178 с.
15. Миньковский Г.М., Комиссаров Б.Ц. и др. Борьба с организованной преступностью: проблемы теории и практики. М., 1990. С. 52.
16. Гутов А.И. Профессиональная преступность. Прошлое и современность. М., 1990. С. 208-209;
17. Устинов Б.Ц. Понятие и криминологическая характеристика организованной преступности: Лекция. Ниж.Новгород, 1993. С. 21.
18. Основы борьбы с организованной преступностью. /Под ред. В.С. Овчинского, В.Е. Эминова, Н.П. Яблокова. М., 1996. 400 с.

References:

1. Terentiev, A.V. (2007) Deiaki mirkuvannia shchodo vyznachennia poniattia operatyvno-rozshukovoi kharakterystyky v teorii ORD [Some considerations for defining the concept of operational and investigative characteristics in the theory of OSA]. *Pivdenoukrainskyi pravnychi chasopys*. № 1. P. 178-181.
2. Didenko S.V. (2007) Shchodo vyznachennia poniattia «operatyvno-rozshukova kharakterystyka zlochniv, poviazanykh iz zastosuvanniam vybukhovyykh rechovyh abo boiovykh pryaspiv» [Regarding the definition of «operative searching activity characteristics of crimes related to the use of explosives or ammunition». *Naukovyi visnyk LvDUVS*. № 1. P. 174-186.
3. Grebel'skij D.V. (1984) O sootnoshenii kriminalisticheskikh i operativno-rozysknykh harakteristik [About the ratio of criminalistic and operational-investigative characteristics.]. *Kriminalisticheskaja harakteristika prestuplenij: sbornik nauchnyh trudov*. М.: Akad. MVD SSSR,. P. 70-73
4. Borotba z pornografieiu: kryminalistychni ta operatyvno-rozshukovi aspekty: navch. Posib [Fight against pornography: criminalistic and operational-investigative aspects.]. / V. V. Shendryk, S. O. Safronov, I. O. Kriepakov, Ye. V. Zhylin. Kh.: TOV «Oberih», 2010. 216 p.
5. Mizhnarodna politseiska entsyklopediia [International Police Encyclopedia]: u 10 t. vidp. red.: V.V. Kovalenko, Ye.M. Moisieiev, V.Ya. Tatsii, Yu.S. Shemshuchenko. T. 6. Operatyvno-rozshukova diialnist politsii (militsii). K.: Atika, 2010. 1128 p.
6. Kryminalnyi kodeks Ukrainy [Criminal Code of Ukraine]. URL.:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Teht>
7. Kryminalistyka: pidruchnyk [Criminology: a textbook]: u 2 t. T. 2. za red. V. Yu. Shepitka. Kharkiv: Pravo, 2019. 328 s.
8. Iedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen [Unified national register of court decisions]. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>
9. Slidchi DBR vykryly kontrabandu zbroi do Ukrainy [National Research Bureau investigators exposed arms smuggling to Ukraine]. <https://dbr.gov.ua/news/slidchi-dbr-vikrili-kontrabandu-zbroi-do-ukraini/>
10. Vybukhivka, narkotyky, koruptsiionery i tiurma: pro ukrainsku kontrabandu v tsyfrakh [Explosives, drugs, corruption and prison: about Ukrainian smuggling in numbers]. URL.:<https://www.epravda.com.ua/news/2019/01/10/644180/>.
11. Zahrozy kontrabandy zbroi ta vybukhivky z Ukrainy nemaie – DPSU [There is no threat of arms and explosives smuggling from Ukraine – SBGS]. URL.:<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2860198-zagrozi-kontrabandi-zbroi-ta-vibuhivki-z-ukraini-nemaie-dpsu.html>.

12. U Kyievi vykryly uhrupuvannia torhovtsiv zbroieiu [A group of arms dealers was exposed in Kyiv]. URL.: <https://www.ukrinform.ua/rubric-kiv/2889752-u-kyievi-vikrili-ugrupuvanna-torgovciv-zbroeu.html>.
13. Nor V.T. (1978) Problemy teorii ta praktyky sudovykh dokaziv [Problems of theory and practice of forensic evidence]. Lviv: Vyshcha shkola. 110 p.
14. Kudrjavec V.N., Min'kovskij G.M., Saharov A.B. (1975) Lichnost' prestupnika [The identity of the criminal]. Moskva. 178 p.
15. Min'kovskij G.M., Komissarov B.C. i dr. (1990) Bor'ba s organizovannoj prestupnost'ju: problemy teorii i praktiki. [Fight against organized crime: problems of theory and practice]. M., P. 52.
16. Gurov A.I. (1990) Professional'naja prestupnost'. Proshloe i sovremennost' [Professional crime. Past and present]. M., P. 208-209.
17. Ustinov B.C. (1993) Ponjatie i kriminologicheskaja charakteristika organizovannoj prestupnosti: Lekcija [The concept and criminological characteristics of organized crime]. Nizh. Novgorod. P. 21.
18. Osnovy bor'by s organizovannoj prestupnost'ju [Fundamentals of the fight against organized crime]. / Pod red. V.S. Ovchinskogo, V.E. Jeminova, N.P. Jabloкова. M., 1996. 400 p.

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.5.4.26>

POJĘCIE I ZNAKI POLITYKI PUBLICZNEJ W ZAKRESIE ZAPOBIEGANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Andrii Tomchuk

student

Naukowo-Badawczego Instytutu Prawa Publicznego (Kijów, Ukraina)

ORCID ID: 0000-0002-8824-7459

Tomchuk@gmail.com

Adnotacja. W artykule polityka państwa w zakresie zapobiegania przemocy domowej została zbadana jako przedmiot wiedzy naukowej i na podstawie wyjaśnienia genezy jej treści podano autorską definicję takiego pojęcia. Biorąc pod uwagę autorską definicję polityki publicznej w zakresie zapobiegania przemocy domowej, wyróżniono charakterystyczne znaki dla polityki publicznej w zakresie zapobiegania przemocy domowej, jako odmiany polityki publicznej: 1) jest to działalność upoważnionych organów administracji publicznej, która przejawia się w formie podejmowania aktywnych działań, mających na celu przede wszystkim zapewnienie niedopuszczenia i zapobiegania przemocy domowej; 2) takie działania są wykonywane jako przez upoważnione organy władzy państwowej jak i jednostki samorządu terytorialnego, na podstawie ich kompetencji i specyfiki ich działalności; 3) określona działalność ma cel; 4) określona działalność ma charakter planowy (programowy); 5) ma charakter systematyczny; 6) ma charakter systemowy; 7) ma charakter kompleksowy.

Słowa kluczowe: polityka publiczna, zapobieganie przemocy domowej, przemoc domowa.

CONCEPTS AND SIGNS OF STATE POLICY IN THE FIELD OF PREVENTION OF DOMESTIC VIOLENCE

Andriy Tomchuk

Applicant

Research Institute of Public Law (Kyiv, Ukraine)

ORCID ID: 0000-0002-8824-7459

Tomchuk@gmail.com

Abstract. In the article the state policy in the field of prevention of domestic violence is investigated as an object of scientific knowledge and on the basis of the explanation of the genesis of its content the author's definition of such concept is given. Given the author's definition of state policy in the field of prevention of domestic violence, the characteristic features of state policy in the field of prevention of domestic violence as a kind of public policy: 1) is the activity of authorized public administration bodies, which manifests itself in the form of active first of all to ensure the prevention and prevention of domestic violence; 2) such activities are carried out by both authorized state authorities and local self-government bodies, based on their competence and the specifics of their activities; 3) the specified activity has the purpose; 4) the specified activity has planned (program) character; 5) has a planned nature; 6) has a systemic nature; 7) has a complex character.

Key words: state policy, prevention of domestic violence, domestic violence.